

Allée v. Francie (stížnost č. 20725/20)

Datum rozhodnutí: 18. ledna 2024

Závěr: *Existuje potřeba poskytnout podle čl. 10 Úmluvy ochranu jednotlivcům, kteří byli vystaveni psychickému nebo sexuálnímu obtěžování.*

Obsah: Stížnost se týká trestního odsouzení stěžovatelky za pomluvu, k němuž došlo poté, kdy stěžovatelka obvinila z obtěžování a sexuálního napadení vysokého výkonného představitele neziskové organizace, v níž pracovala. Obvinění stěžovatelka zaslala e-mailem šesti osobám, jak uvnitř organizace, tak mimo ni. Soud jednomyslně rozhodl, že byl porušen čl. 10 Úmluvy.

Poznámka: V projednávané věci soud konstatoval, že odmítnutí vnitrostátních soudů přizpůsobit koncepci dostatečného skutkového podkladu při hodnocení dobré víry okolnostem věci zatížilo stěžovatelku nepřiměřeným důkazním břemenem, protože se po ní požadovalo, aby prokázala činy, které chtěla oznámit. Soud rovněž upozornil, že e-mail, který stěžovatelka zaslala šesti osobám, z nichž jen jedna nebyla zevnitř organizace, měl jen zcela minimální dopad na pověst jejího tvrzeného obtěžovatele. Ačkoliv peněžitý trest, který stěžovatelka dostala, nelze označit za zvlášť přísný, byla stěžovatelka v každém případě odsouzena pro trestný čin. Z povahy věci má trestní odsouzení odrazující účinky a může tak odradit jednotlivce od nahlašování takto závažného jednání, které podle jejich názoru dosahuje úrovně sexuálního nebo psychického obtěžování.

Související judikatura: Rozsudek ze dne 11. 1. 2011, *Barata Monteiro da Costa Nogueira a Patrício Pereira v. Portugalsko*, č. 4035/08, rozsudek ze dne 15. 11. 2012, *Bargão a Domingos Correia v. Portugalsko*, č. 53579/09 a 53582/09, rozsudek ze dne 9. 3. 2021, *Benitez Moriana a Iñigo Fernandez v. Španělsko*, č. 36537/15 a 36539/15, rozsudek Velkého senátu ze dne 14. 2. 2023, *Halet v. Lucembursko*, č. 21884/18, rozsudek ze dne 11. 10. 2007, *Kanellou v. Řecko*, č. 28504/05.

Relevantní ustanovení: Čl. 10 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách (svoboda projevu).

Tena Arregui v. Španělsko (stížnost č. 42541/18)

Datum rozhodnutí: 11. ledna 2024

Závěr: *Vnitrostátní orgány musí zajistit, aby sledování korespondence a jiné obdobné komunikace podléhalo zárukám proti zneužití.*

Obsah: Stížnost se týká shromáždění a zveřejnění e-mailů stěžovatele politickou stranou, jejímž je stěžovatel bývalým členem – Unión, Progreso y Democracia (UPyD) v průběhu prověřování podezření, že jiní členové jeho strany se zapojili do zákulisních dohod s jinou politickou stranou (Ciudadanos). Stěžovatel byl rovněž příznivcem koalice UPyD a Ciudadanos, jeho strana pak prověřovala jeho korespondenci na e-mailových účtech strany v předchozích měsících. Zpráva, která jeho e-maily obsahovala, byla pak distribuována členům vedení jeho strany. Stěžovatel následně podal napřed stížnost ke stranickým orgánům, a následně, když to nepřineslo žádoucí výsledek, i trestní oznámení. Vnitrostátní soudy ale dospěly k závěru, že postup stranických orgánů nebyl protiprávní, neboť zpráva byla zpracována za účelem odhalení protiprávního jednání ve stranických strukturách a současně vnitřní stranická pravidla nedovolovala užívání oficiálních e-mailových účtů k soukromým účelům nebo k poškozování politické strany. Soud jednomyslně rozhodl, že nebyl porušen čl. 8 Úmluvy.

Poznámka: Soud uvedl, že nedošlo k neoprávněnému zásahu do práva stěžovatele na respektování jeho korespondence, když vnitrostátní soudy, které trestní vyšetřování zastavily, podrobně odůvodnily, z jakých důvodů sledování e-mailové komunikace stěžovatele nepředstavovalo trestní provinění.

Související judikatura: Rozsudek ze dne 14. 6. 2022, *Algirdas Butkevičius v. Litva*, č. 70489/17, rozsudek ze dne 5. 12. 2017, *Alkovic v. Černá Hora*, č. 66895/10, rozsudek Velkého senátu ze dne 5. 9. 2017, *Bărbulescu v. Rumunsko*, č. 61496/08, rozsudek ze dne 3. 4. 2007, *Copland v. Spojené království*, č. 62617/00, ECHR 2007-I, rozsudek ze dne 10. 1. 2019, *Khadija Ismayilova v. Ázerbájdžán*, č. 65286/13 a 57270/14, rozsudek Velkého senátu ze dne 17. 10. 2019, *López Ribalda a ostatní v. Španělsko*, č. 1874/13 a 8567/13.

Relevantní ustanovení: Čl. 8 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách (právo na respektování rodinného a soukromého života).

Miranda Magro v. Portugalsko (stížnost č. 30138/21)

Datum rozhodnutí: 9. ledna 2024

Závěr: *Neposkytnutí přiměřené pomoci a péče ze strany vnitrostátních orgánů zbytečně stěžovatele vystavilo riziku zhoršení zdravotního stavu a vyústilo v napětí a obavy.*

Obsah: Stížnost se týká preventivní detence stěžovatele poté, kdy byl shledán trestně neodpovědným ve vztahu k obžalobě za řadu provinění z důvodu jeho mentálního postižení (stěžovateli byla diagnostikována paranoidní schizofrenie). Stěžovatel byl v únoru 2021 přechodně umístěn na psychiatrické oddělení vězeňské nemocnice, aby zde vyčkal, až se uvolní místo na psychiatrickém oddělení mimo vězeňský systém. Stěžovatel uvádí, že mu nebyla poskytována péče odpovídající jeho stavu, ale že místo toho mu byla podávána excesivní medikace s dlouhodobými účinky. Uvedl, že vězeňská nemocnice nebyla pro něj vhodným prostředím, které způsobilo zhoršení jeho stavu. V říjnu 2021 byl stěžovatel přemístěn na civilní psychiatrickou kliniku. Soud jednomyslně rozhodl o porušení čl. 3 a čl. 5 odst. 1 Úmluvy.

Poznámka: Soud konstatoval neposkytnutí přiměřené péče stěžovateli v průběhu jeho zadržování, které mělo vliv na jeho zdravotní stav. Zjistil, že jeho zadržování ve vězeňském zařízení, pro mentálně postiženého nevhodné, bez potřebné péče způsobilo tíseň a obavy, čímž byla rovněž porušena jeho práva. Podle čl. 46 soud upozornil, že porušení stěžovatelových práv bylo důsledkem strukturálního problému, a uložil členskému státu zajistit vhodné životní podmínky a příležitou a individualizovanou péči mentálně postiženým jednotlivcům.

Související judikatura: Rozsudek ze dne 10. 1. 2012, *Ananyev a ostatní v. Rusko*, č. 42525/07 a 60800/08, rozsudek ze dne 18. 12. 2007, *Dybeku v. Albánie*, č. 41153/06, rozsudek Velkého senátu ze dne 4. 12. 2018, *Ilseher v. Německo*, č. 10211/12 a 27505/14, rozsudek ze dne 15. 9. 2022, *Kaganovskyy v. Ukrajina*, č. 2809/18, rozsudek ze dne 12. 1. 2016, *Moxamed Ismaaciil a Abdirahman Warsame v. Malta*, č. 52160/13 a 52165/13, rozsudek Velkého senátu ze dne 26. 4. 2016, *Murray v. Nizozemí*, č. 10511/10.

Relevantní ustanovení: Čl. 3 (zákaz mučení) a čl. 5 odst. 1 (právo na svobodu a osobní bezpečnost) Úmluvy o lidských právech a základních svobodách.

M. L. v. Polsko (stížnost č. 40119/21)

Datum rozhodnutí: 14. prosince 2023

Závěr: *Rozhodnutí Ústavního soudu zbavilo stěžovatelku řádných záruk proti svévoli.*

Obsah: Stěžovatelka uvádí, že v důsledku rozhodnutí Ústavního soudu neměla přístup k legálnímu ukončení těhotenství v situaci abnormalit plodu. U plodu byla diagnostikována trisomie chromozomu a již naplánovaný termín zákroku byl stěžovateli zrušen poté, kdy vstoupily v účinnost zákonné změny vyvolané rozhodnutím Ústavního soudu. Stěžovatelce tak bylo znemožněno podstoupit v Polsku umělé ukončení těhotenství. Stěžovatelka tak byla nucena odcestovat na soukromou zahraniční kliniku, kde zákrok podstoupila. Soud pěti hlasy ku dvěma rozhodl, že byl porušen čl. 8 Úmluvy. Soudci Paczolay a Wojtyczek připojili společné nesouhlasné stanovisko, soudkyně Jelić, soudci Felici a Wennerstrom vyjádřili společné odlišné stanovisko.

Poznámka: Soud dospěl k závěru, že změny vnitrostátní právní úpravy, o které šlo, a které stěžovatelku donutily cestovat za účelem umělého ukončení těhotenství s významnými náklady do ciziny, kde neměla podporu rodiny, měly na stěžovatelku významný psychologický vliv. Tento zásah do jejích práv a současně i do lékařské procedury, pro niž stěžovatelka splnila podmínky a která již byla zahájena, vytvořily situaci, která stěžovatelku zbavila řádných záruk proti svévoli. Složení Ústavního soudu, který vydal rozhodnutí, jež ovlivnilo stěžovatelčina práva, zahrnovalo soudce, jmenované v procesu zahrnujícím řadu nestandardností.

Související judikatura: Rozsudek Velkého senátu ze dne 16. 12. 2010, *A, B a C v. Irsko*, č. 25579/05, ECHR 2010, rozhodnutí o nepřijatelnosti stížnosti ze dne 16. 5. 2023, *A. M. a ostatní v. Polsko*, č. 4188/21, rozsudek Velkého senátu ze dne 10. 4. 2007, *Evans v. Spojené království*, č. 6339/05, ECHR 2007-I, rozsudek ze dne 29. 4. 2002, *Pretty v. Spojené království*, č. 2346/02, ECHR 2002-III, rozsudek ze dne 8. 7. 2004, *Vo v. Francie*, č. 53924/00, ECHR 2004 VIII, rozsudek ze dne 7. 5. 2021, *Xero Flor w Polsce sp. z o.o. v. Polsko*, č. 4907/18.

Relevantní ustanovení: Čl. 8 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách (právo na respektování rodinného a soukromého života).

Rozsudek Velkého senátu ve věci Communauté genevoise d'action syndicale (CGAS) (stížnost č. 21881/20)

Datum rozhodnutí: 27. listopadu 2023

Závěr: Stěžovatelka neučinila příslušné kroky, které by umožnily vnitrostátním soudům splnit jejich základní úlohu v systému Úmluvy.

Obsah: Stěžovatelka, která je zastřešující organizací všech odborových organizací v kantonu Ženeva, poukazuje na obecný zákaz konání veřejných shromáždění, plynoucí z nařízení švýcarské vlády. Zákaz platil od 17. března do 30. května 2020 a byl vydán za účelem bránění šíření nemoci COVID-19. Podle názoru stěžovatelky to bylo v rozporu s čl. 11 Úmluvy, a to jednak ve vztahu ke konání pokojných shromáždění a také ve vztahu k svobodám odborových organizací. Senát soudu nejprve rozhodl čtyřmi hlasy ku třem, že byl porušen čl. 11 Úmluvy. Vláda členského státu požádala o předložení věci Velkému senátu, který věc přijal a rozhodl o nepřijetí stížnosti podle čl. 35 Úmluvy.

Poznámka: Soud jednomyslně měl stížnost, týkající se svobody sdružování odborových organizací, za mimo věcný rozsah věci a za nepřijatelnou také z důvodu nedodržení šestiměsíční lhůty k jejímu podání a z důvodu nevyčerpání vnitrostátních opravných prostředků. Soud konstatoval, že stěžovatelka měla k dispozici žádost o předběžné rozhodnutí o ústavnosti, kterou mohla podat v souvislosti s odvoláním proti rozhodnutím, která prováděla federální nařízení. Soud zdůraznil subsidiární povahu své role a uvedl, že v bezprecedentním a vysoce citlivém kontextu pandemie bylo o to důležitější, aby vnitrostátní orgány dostaly příležitost vyvážit soukromé a veřejné zájmy ve střetu nebo různá práva chráněná Úmluvou, tak aby vzaly v úvahu místní potřeby a situaci v oblasti veřejného zdraví v dané době.

Související judikatura: Rozsudek Velkého senátu ze dne 22. 4. 2013, *Animal Defenders International v. Spojené království*, č. 48876/08, ECHR 2013 (výňatky), rozsudek ze dne 21. 10. 2010, *Alekseyev v. Rusko*, č. 4916/07, 25924/08, 14599/09, rozsudek Velkého senátu ze dne 28. 4. 2004, *Azinas v. Kypr*, č. 56679/00, ECHR 2004-III, rozsudek ze dne 3. 5. 2007, *Bączkowski a ostatní v. Polsko*, č. 1543/06, rozhodnutí Velkého senátu o nepřijetí stížnosti z dne 1. 3. 2010, *Demopoulos a ostatní v. Turecko*, č. 46113/99, 3843/02, 13751/02, 13466/03, 10200/04, 14163/04, 19993/04, 21819/04 ECHR 2010.

Relevantní ustanovení: Čl. 11 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách (svoboda shromažďování a sdružování).

Rozsudek Velkého senátu ve věci Humpert a ostatní v. Německo (stížnost č. 59433/18, 59477/18, 59481/18 a 59494/18)

Datum rozhodnutí: 14. prosince 2023

Závěr: Zákaz stávek pro učitele v postavení státních zaměstnanců nezbavil svobodu odborových organizací jejich podstaty, a spadal do oblasti volného uvážení státu.

Obsah: Stížnost se týká disciplinárního trestu, vyneseno nad stěžovatelem kvůli tomu, že se v pracovní době účastnil stávkou organizované jejich odborovou organizací proti zhoršujícím se pracovním podmínkám učitelů. Příslušný senát soudu, který měl věc rozhodnout, se vzdal vlastní pravomoci a věc byla postoupena Velkému senátu. Ten šestnácti hlasy k jednomu rozhodl, že nebyl porušen čl. 11 Úmluvy. Soudce Ravarani připojil odlišné stanovisko a soudce Serghides nesouhlasné stanovisko.

Poznámka: Soud zejména uvedl, že zákaz stávek pro učitele v postavení státních zaměstnanců – která byl zaveden s cílem zajistit plnění státních funkcí prostřednictvím efektivní veřejné správy, včetně poskytování vzdělání – nezbavil svobodu odborových organizací její podstaty, protože celá řada různých existujících institučních záruk umožňovala státním zaměstnancům a jejich odborovým organizacím účinně bránit jejich profesní zájmy. V důsledku toho soud dospěl k závěru, že disciplinární opatření použitá proti stěžovatelům v důsledku jejich zapojení do stávkou spadala do oblasti volného uvážení státu.

Související judikatura: Rozsudek Velkého senátu ze dne 22. 4. 2013, *Animal Defenders International v. Spojené království*, č. 48876/08, ECHR 2013 (výňatky), rozhodnutí o nepřijetí stížnosti ze dne 15. 5. 2018, *Association of Academics v. Island*, č. 2451/16, rozsudek Velkého senátu ze dne 12. 11. 2008, *Demir a Baykara v. Turecko*, č. 34503/97, ECHR 2008, rozsudek Velkého senátu ze dne 30. 6. 2009, *Verein gegen Tierfabriken Schweiz (VgT) v. Švýcarsko*, (č. 2), č. 32772/02, ECHR 2009.

Relevantní ustanovení: Čl. 11 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách (svoboda shromažďování a sdružování).

Zpracovala: Pavla Boučková